

Voyces & Viols

Thomas Tomkins belicht

Pluto-ensemble o.l.v. Marnix De Cat
Hathor Consort o.l.v. Romina Lischka

- vrijdag 18 september | 17.00 - 18.10 uur
ONZE LIEVE VROUWEBASILIEK

De werken op dit programma zijn van de hand van **Thomas Tomkins** (1572-1656), tenzij anders is aangegeven.

- Why art thou so full of heaviness O my soul! · 5v

Open my heart

- Out of the deep (Verse Anthem) · 4v
- Fantasia VIII · a 3 *
- Then David mourned with this lamentation · 5v
- Thou healest the broken in heart · 3v
- Above the stars (Verse Hymne) · 4-6v

Open my mind

- In Nomine (Orlando Gibbons, 1583-1625) · a 5 *
- Out of the deep · 3v
- Hear my prayer, O Lord (Verse Anthem) · 4v
- Ut re mi fa sol la (in G) · a 4 *
- Almighty God the fountain of all wisdom! · 5v

Open my lips

- O Lord open thou our lips · 3v
- O, Praise the Lord, all ye heathen · 5v
- Pavane & Gaillarde (Thomas Tomkins & Thomas Simpson, 1582- ca.1628) · a 5 *
- My beloved spake · 5v
- O sing unto the Lord a new song · 7v

* instrumentaal

Pluto-ensemble

Hannah Morrison sopraan

Lieselot De Wilde sopraan

Marnix De Cat contratenor & artistieke leiding

Hugo Hymas tenor

Harry van der Kamp bas

Hathor Consort

Romina Lischka discantgamba & artistieke leiding

Liam Fennelly altgamba

Thomas Baeté tenorgamba

Nicholas Milne basgamba

Benoît Vanden Bemden violone

ingewijd in koorzang en orgelspel. Op zijn tweeëntwintigste toog hij naar Londen om bij William Byrd te studeren en in 1596 werd hij benoemd tot Master of the Choir of Worcester Cathedral. Tomkins bleef nauwe banden onderhouden met Londen, met name met de belangrijkste hofmusici, en werd in 1621 zelf lid van de Chapel Royal onder James I. Hij was ook de aangewezen persoon om zijn leraar William Byrd na diens dood in 1623 op te volgen als eerste hoforganist en -componist. Maar vanwege het vermoeiende heen- en-weerzeilen tussen Londen en Worcester zei Tomkins na vijf jaar de Chapel Royal vaarwel.

Vijftig jaar lang was hij in dienst van de kathedraal van Worcester, totdat de Burgeroorlog in 1646 een einde maakte aan die verbintenis. Als weduwnaar van in de zeventig zonder vast inkomen, verhuisde hij in 1654 naar het huis van zijn zoon Nathaniel in het dorp Martin Hussingtree, waar hij twee jaar later stierf.

Musica Deo Sacra, 'full and verse anthems'

Dat er van Tomkins zoveel muziek bewaard is, is aan zijn zoon te danken. Want het grootste deel van de kerkmuziek van zijn vader bracht hij in 1668 postuum uit onder de titel *Musica Deo Sacra*, om zo een monument voor hem op te richten. Het programma van dit concert is een selectie uit de in totaal 94 anthems uit die bundel. De Engelstalige anthem is te vergelijken met het geestelijk motet op het vasteland dat Latijnse

teksten gebruikte. De term is afgeleid van het woord antfoon, het gezang dat voorafgaat aan de psalm. Oorspronkelijk ging het om pure koormuziek met bijbelteksten of geestelijke poëzie, begeleid door orgel: de 'full anthem'. Zodra het koor werd afgewisseld met solistische zangers of de anthem alleen door een of meer solisten werd gezongen, sprak men van 'verse anthem'. Door de enorme populariteit van deze verse anthems in Anglicaanse diensten, gingen edelen en gegoede burgers ze ook in de huiselijke sfeer uitvoeren met begeleiding van een gambaconsort zoals vandaag te horen is. Deze muziek was vooral populair omdat ze vele gemoedstoestanden en emoties weerspiegelde. Door de grote expressiviteit van tekst en muziek ontstond er een link tussen 'de kunst' en het alledaagse leven, en werd de 'verse anthem' het voertuig van persoonlijke emoties, net als het madrigaal. Zo trekken er in dit concert uiteenlopende gevoelens en sferen voorbij. Van melancholie, droefenis, wanhoop en verlatenheid, tot vertrouwen en blijde vooruitzichten dat na de winter de bloemen uit hun knoppen springen, de stem van de tortelduif te horen is, de vijgenboom vruchten brengt en de wijnstokken jonge druifjes: 'Sta op, mijn vriendin, mijn schone, en kom!' ❖

Clemens Romijn

Teksten

Why art thou so full of heaviness O my soul! · 5v

Why art thou so full of heaviness O my soul!
And why art thou disquieted within me.
Put thy trust in God, for I will yet give him thanks,
which is the help
of my countenance and my God.

Wat ben je bedroefd, mijn ziel,
en onrustig in mij.
Vestig je hoop op God,
eens zal ik hem weer loven,
mijn God die mij ziet en redt.
(Psalm 42, 5)

OPEN MY HEART

Out of the deep · *Verse Anthem 4v*

Out of the deep have I called to thee, O Lord.
Lord hear my voice.
O let thine ears consider well
the voice of my complaint.
If thou Lord should'st be extreme
to mark what is done amiss,
O Lord who may abide it.
For there is mercy with thee,
therefore shall thou be feared. Amen.

Uit de diepte roep ik tot u, Heer.
Heer, hoor mijn stem,
wees aandachtig, luister
naar mijn roep om genade.
Als u de zonden
blijft gedenken, Heer,
wie houdt dan stand?
Maar bij u is vergeving,
daarom eert men u met ontzag. Amen
(Psalm 130, 1-4)

Then David mourned with this lamentation · 5v

Then David mourned with this lamentation,
over Saul, and over Jonathan his son.

Toen hief David een klaaglied aan
over Saul en zijn zoon Jonatan.
(2 Samuel 1, 17)

Thou healest the broken in heart · 3v

Thou healest the broken in heart,
and giv'st them med'cine to heal their sickness.

Gij geneest de gebrokenen van hart,
en geeft hen medicijn ter genezing van hun ziekte.
(Psalm 147, 3)

Above the stars my saviour dwells · *Verse Hymne 4-6v*

Above the stars my saviour dwells,
I love, I care for nothing else.
There he sits, and fits a place
for the glorious heirs of grace.
Dear saviour raise my duller eine,
let me but see thy beams divine.

Boven de sterren woont mijn redder,
hij heeft al mijn liefde en zorg.
Daar zit Hij, en houdt een plaats vrij
voor de glorierijke erfgenamen.
O verlosser, verhef mijn eenvoudige persoon,
toon mij u goddelijke stralen.

Ravish my soul with wonder and desire,
ere I enjoy, let me thy joys admire.
And wond'ring let me say,
come Lord Jesu, come away.

Betover mijn ziel met verwondering en verlangen,
aleer ik geniet, laat mij uw vreugde bewonderen.
En laat mij zeggen, vol verwondering,
kom heer Jesu, kom met mij mee.

(toegeschreven aan Joseph Hall,
deken van Worcester, 1574-1656)

OPEN MY MIND

In Nomine (Orlando Gibbons) · a 5

Out of the deep · 3v

Out of the deep have I called unto thee, O Lord,
Lord hear my voice.
O let thine ears consider well
the voice of my complaint.

Hear my prayer, O Lord

Verse Anthem · 4v

Hear my prayer, O Lord.
And with thine ears consider my calling.
Hold not thy peace at my tears,
for I am a stranger with thee,
and a sojourner as all my fathers were:
O spare me a little, that I may recover my strength,
before I go hence and be no more seen.

Ut re mi fa sol la (in G) · a4

Almighty God, the fountain of all wisdom! · 5v

Almighty God, the fountain of all wisdom,
which knowst our necessities before we ask,
and our ignorance in asking.
We beseech thee to have compassion
on our infirmities; and those things,
which for our unworthiness we dare not,
and for our blindness we cannot ask,
vouchsafe to give us, for the worthiness
of thy Son Jesus Christ our Lord. Amen.

OPEN MY LIPS

O Lord open thou our lips · 3v

O Lord open thou our lips,
and our mouth shall shew forth thy praise.
O God, make speed to save us,
o God, make haste to help us.
Glory be to the Father, and to the Son,
and to the Holy Gost.
As it was in the beginning,
and is now and ever shall be,
world without end. Amen.

Uit de diepte roep ik tot u, Heer.
Heer, hoor mijn stem,
wees aandachtig, luister
naar mijn roep om genade.
(Psalm 130, 1-2)

Hoor mijn gebed, Heer,
luister naar mijn hulpgeroep,
wees niet doof voor mijn verdriet,
want een vreemdeling ben ik,
bij u te gast zoals ook mijn voorouders waren.
Wend uw straffende blik van mij af, dan beleef ik
nog vreugde, voordat ik heenga en niet meer ben.
(Psalm 39, 13-15)

Almachtige God, bron van alle wijsheid,
die onze noden kent voor we ze uiten,
en onze onwetendheid in vragen.
Wij smeken u medelijden te hebben
met onze gebreken; en de dingen
die we in onze onwaardigheid niet durven,
en in onze blindheid niet kunnen vragen,
verleen ze ons, in de waardigheid
van uw zoon Jezus Christus onze Heer. Amen.

Heer, open onze lippen,
en onze mond zal U blijven lofprijzen.
O God, haast u om ons te redden,
o God, haast u ons te helpen.
Glorie zij de Vader, en de Zoon,
en de Heilige Geest.
Zoals het was in den beginne,
en nu en eeuwig zal zijn,
wereld zonder einde. Amen.

O, Praise the Lord, all ye heathen · 5v

O praise the Lord, all ye heathen,
praise him all ye nations.
For his merciful kindness
is evermore and more towards us:
And the truth of the Lord endureth for ever.
Praise ye the Lord.

Pavane & Gaillarde

(Thomas Tomkins & Thomas Simpson) · a 5

My beloved spake · 5v

My beloved spake and said unto me,
rise up my love, my fair one, and come away.
For lo, the winter is past,
the rain is over and gone;
The flow'rs appear upon the earth,
the time of singing of birds is come,
and the voice of the turtle is heard in our land;
The fig tree putteth forth her green figs,
and the vines with the tender grape
give a sweet smell.
Arise my love, my fair one, and come away.

O sing unto the Lord a new song · 7v

O sing unto the Lord a new song.
Let the congregation of saints sing praise unto him.
Let Israel rejoice in him that made him,
and let the children of Sion forever sing.
Alleluia, Alleluia.

Loof de Heer, alle volken,
prijs hem, alle naties.
Want zijn liefde voor ons
is overstelpend,
Eeuwig duurt de trouw van de Heer.
Prijs de Heer.
(Psalm 117)

Mijn lief roept mij toe:
'Sta op, vriendin! Mooi meisje, kom!
Kijk! De winter is voorbij,
voorbij zijn de regens, weggegaan.
De bloemen zijn verschenen op het veld,
nu breekt de zangtijd aan,
het koeren van de duif klinkt op het land.
De vijgenboom is al vol vruchten,
de wijnstok
rankt en geurt.
Sta op, mijn vriendin, mijn schone, en kom!
(Hoorlied 2, 10-13)

Zing voor de Heer een nieuw lied,
roem hem te midden van zijn getrouwen.
Laat Israël verheugd zijn over zijn machtige maker,
en laat de kinderen van Sion zingen in eeuwigheid.
Alleluia, alleluia.
(Psalm 149, 1-2)

*Nederlandse bijbelteksten deels ontleend aan
De Nieuwe Bijbelvertaling (2004).*

Pluto-ensemble

Het Pluto-ensemble is een vocaal ensemble dat zich toelegt op uiteenlopende genres, van Middeleeuws tot hedendaags en van zuiver vocale polyfonie tot *minimal music*. In samenwerking met ensemble il Gardellino heeft het Pluto-ensemble uitvoeringen gegeven van Bachs *Johannes-Passion*. Ook heeft het gezelschap meerdere samenwerkingsprojecten met het Hathor Consort gerealiseerd. Met ECCE, huisartiest van Concertgebouw Brugge, kwam de dansvoorstelling *Mer-* tot stand.

Contratenor Marnix De Cat leidt het Pluto-ensemble. Hij is eveneens vast lid van het Gesualdo Consort Amsterdam en werkt geregeld samen met het Huelgas Ensemble, Collegium Vocale Gent, Currende en het BL!NDMAN saxofoonkwartet.

Hathor Consort

Het Hathor Consort – genoemd naar een moedergodin uit de Egyptische mythologie – werd in 2012 opgericht door Romina Lischka. Onder haar artistieke leiding wijdt het consort zich aan muziek uit Renaissance en

Barok waarin een strijkersensemble van gamba's centraal staat. Tegelijkertijd zoekt de groep naar nieuwe uitdrukkingmogelijkheden waarin dit geraffineerde kamermuziekrepertoire van Europese oorsprong in multidisciplinaire en interculturele concertvormen wordt gecombineerd met oude muziek van andere continenten en met hedendaagse muziek, wereldmuziek en dans.

Lachrimae, de eerste cd van het ensemble met muziek van John Dowland, verscheen in 2014 en werd door de pers lovend ontvangen. De gelijknamige voorstelling verbindt de muziek van Dowland met zes interludes van de Belgische componiste Annelies Van Parys en een choreografie van de Belgische danseres Femke Gyselinck. Met het programma *Dhrupad Fantasia* liet het Hathor Consort in 2019 *dhrupad*, de oudste vorm van Noord-Indiase klassieke muziek ontstaan aan het hof van grootmogol Akbar de Grote, versmelten met Engelse hofmuziek van Elizabeth I. Zo ontstond een nieuwe muzikale taal, waarin compositorische elementen en gezamenlijke improvisaties uit beide stijlen werden gecombineerd.

Pluto-ensemble

Omdat het vocale element onmisbaar is voor de instrumentale polyfonie van het gambaconsort, werkt het Hathor Consort geregeld samen met zangsolisten

of vocale ensembles, zoals het Pluto-ensemble van Marnix De Cat en Collegium Vocale Gent onder leiding van Philippe Herreweghe.

Het Hathor Consort is met zijn veelzijdige programma's te gast op gerenommeerde festivals en in concertzalen in heel Europa, zoals het Wiener Konzerthaus, Filharmonie Warschau, BOZAR Brussel, Wigmore Hall London, Philharmonie Köln, Philharmonie Essen, Festival Oude Muziek Utrecht, MA Festival Brugge, Musikfestspiele Potsdam, Opéra de Rouen, Muziekcentrum De Bijloke Gent en het York Early Music Festival.

Dit concert wordt opgenomen door L1 voor uitzending door L1 of NTR (NPO Radio 4) op een nader te bepalen datum en tijd | zie www.musicasacramaastricht.nl.

MUSICA SACRA MAASTRICHT IS EEN COPRODUCTIE VAN Stichting Musica Sacra en Theater aan het Vrijthof Maastricht. Filmselectie i.s.m. Lumière.

DIRECTEUR-BESTUURDER Jean Boelen, directeur Theater aan het Vrijthof Maastricht
PROGRAMMACOMMISSIE Jacques Giesen (voorzitter), Jos Leussink (adviseur), Sylvester Beelaert, Fons Dejong, Bas Geerts en Susanne Vermeulen

RAAD VAN TOEZICHT Jean Jacobs (voorzitter), Michel Cobben, Barbara de Heer, Bas Huyser, Eddy Klomp en Lieke Wijnia (aspirant)

PROJECTLEIDING & FONDSSENWERVING Fons Dejong **MARKETING & PUBLICITEIT** Hetty van Dongen **PRODUCTIE** Raf Meijers **REDACTIE** Philip Leussink, Jacinta Wetzter, Sylvester Beelaert en Fons Dejong **VORMGEVING** Philip Leussink **UITBALIE** Flora Minis en Susan Meisen **TECHNISCHE COÖRDINATIE** Sander Ronden **FACILITAIR** Nandi Nijsten / Mandy Walls **FINANCIËN** Martijn Dekker / Jos Spauwen

MUSICA SACRA MAASTRICHT is lid van De Verenigde Podiumkunstenfestivals.

MUSICA SACRA MAASTRICHT wordt mede mogelijk gemaakt door Fonds Podiumkunsten, Provincie Limburg, Gemeente Maastricht, Theater aan het Vrijthof, Elisabeth Strouven Fonds, Stichting Kanunnik Salden Nieuwenhof, Lira Fonds, Prins Bernhard Cultuurfonds, de Vrienden van Musica Sacra Maastricht en alle (concert-) locaties en samenwerkingspartners. De activiteiten worden mede mogelijk gemaakt door anonieme giften van particulieren. **MEDIAPARTNERS** NPO Radio4, NTR, KRO NCRV, L1, Dagblad de Limburger, RTV Maastricht.

STEUN HET FESTIVAL Voor een bijdrage vanaf € 40 geniet u als Vriend van Musica Sacra Maastricht vele voordelen. Zie voor meer informatie en aanmelding www.musicasacramaastricht.nl/vriend.

STICHTING MUSICA SACRA Vrijthof 47, 6211 LE Maastricht
info@musicasacramaastricht.nl • www.musicasacramaastricht.nl

[f facebook.com/MusicaSacraMaastricht](https://www.facebook.com/MusicaSacraMaastricht) • [@FestivalMSM](https://twitter.com/FestivalMSM) | #MSM2020